

EVOLUCIÓ DELS PERFILS PROFESSIONALS I NOVES NECESSITATS DE FORMACIÓ

Gremi
Fabricants
Sabadell

Associació Àmbit
B30

LA TRANSICIÓ A LA
SOCIETAT DIGITAL I DEL
CONEIXEMENT

TREBALLADOR DE LA SOCIETAT INDUSTRIAL

1850

1950

TREBALLADOR DE LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT

2050

PROCÉS HISTÒRIC DE CONFIGURACIÓ DE LA FIGURA DEL TREBALLADOR

LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL 4.0 EN LA FABRICACIÓ AUTOMATITZADA

Nou salt en el procés d'**automatització** a través de la combinació de tècniques avançades de producció i operacions amb tecnologies Intel·ligents que s'integren en les organitzacions, les persones i els actius.

Aquesta revolució està marcada por l'aparició de **noves tecnologies**:

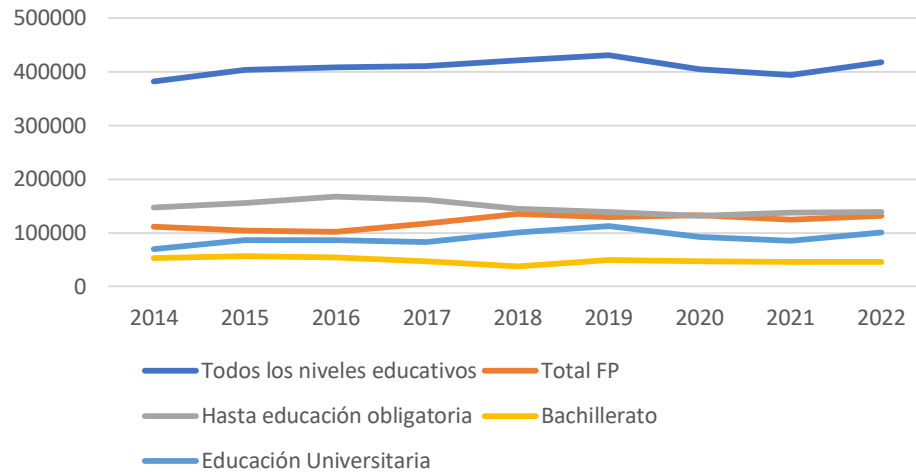
- intel·ligència artificial
- internet de les coses
- robòtica col·laborativa
- impressió additiva
- analítica (Big data, cloud computing)
- nano tecnologia
- realitat virtual
- realitat augmentada

REPTES DE LA INDÚSTRIA 4.0

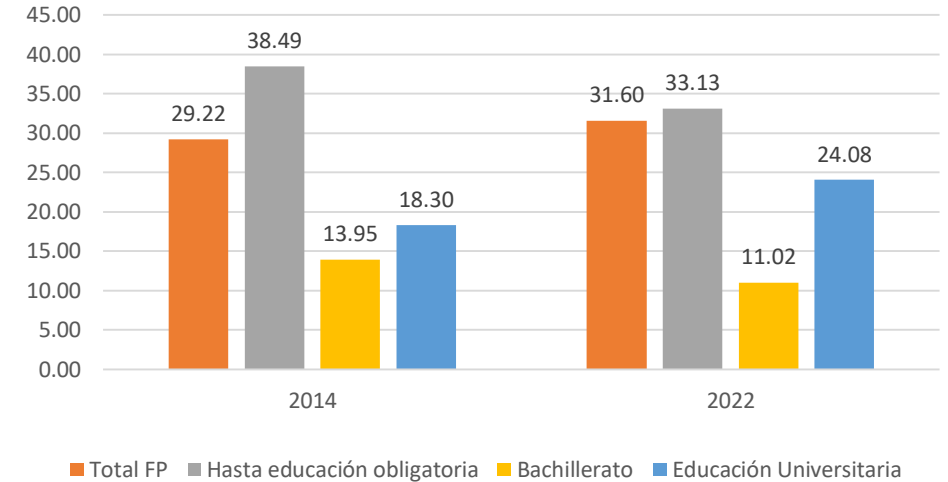
- **Repte econòmic:** Es requereix una gran inversió de capital per a una reforma dels models de negoci, amb incerteses sobre el retorn de la inversió.
- **Repte infraestructures de comunicació:** Accés a les infraestructures de comunicació d'elevada velocitat i baixa latència en tot el territori.
- **Repte territorial:** Nous factors de localització de l'activitat econòmica amb impacte en el desenvolupament econòmic local i en la cohesió social i territorial.
- **Repte de seguretat:** Necessitat d'assegurar la integritat dels processos de producció, de protegir els coneixements industrials, la seguretat informàtica.
- **Reptes de confiança:** L'aplicació de sistemes poc madurs genera problemes de privacitat i desconfiança vers la digitalització.
- **Repte de regulació:** Necessitat de desenvolupar noves normes i certificacions que ofereixin seguretat i confiança.
- **Repte de la qualificació:** Necessitat de **requalificar i adaptar** la qualificació dels treballadors als nous requeriments.
- **Repte formatiu:** Capacitat per a formar la mà d'obra que requereix la indústria segons els nous paràmetres de qualificació.
- **Repte cultural:** Necessitat de canviar els **esquemes culturals** dominants en la formació, en les empreses i en els treballadors.

Ocupació sector manufactura

Provincia Barcelona

Provincia Barcelona

MILLOR QUALIFICACIÓ I PROFESSIONALITZACIÓ A LA INDÚSTRIA MANUFACTURERA

BARCELONA:

- Augment de l'ocupació en el sector manufactura, sense superar els nivells pre pandèmia. En FP i Universitaris augmenta l'ocupació, però sense superar els nivells pre pandèmia, els demés nivells es redueixen.
- Increment de la professionalització de les plantilles en FP i Universitaris.

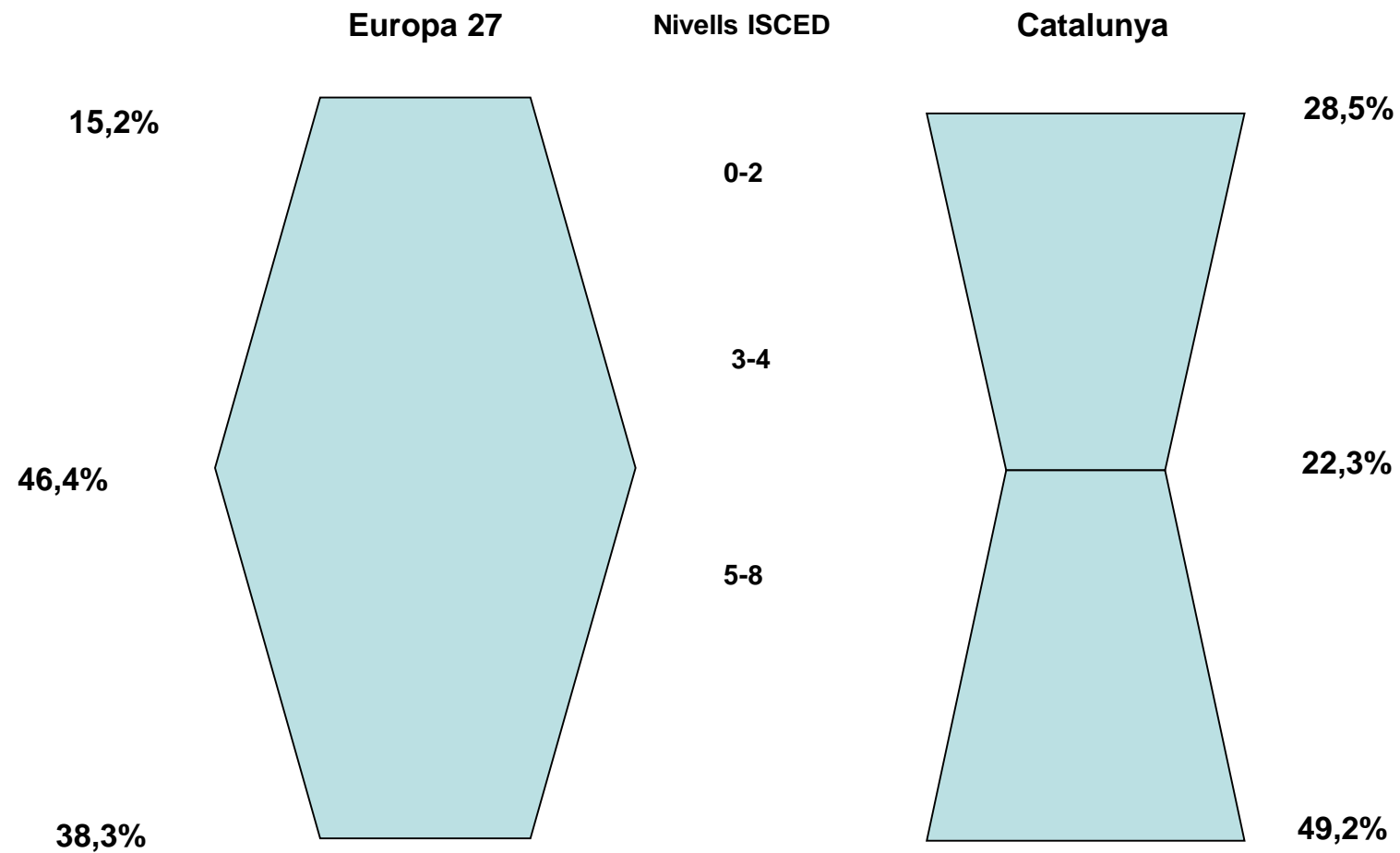
CATALUNYA:

- Augment de l'ocupació en el sector manufactura, sense superar els nivells pre pandèmia. En FP es superen els nivells pre pandèmia i en els universitaris no. Els demés nivells es redueixen.
- Increment de la professionalització de les plantilles en FP i Universitaris.

ESPANYA:

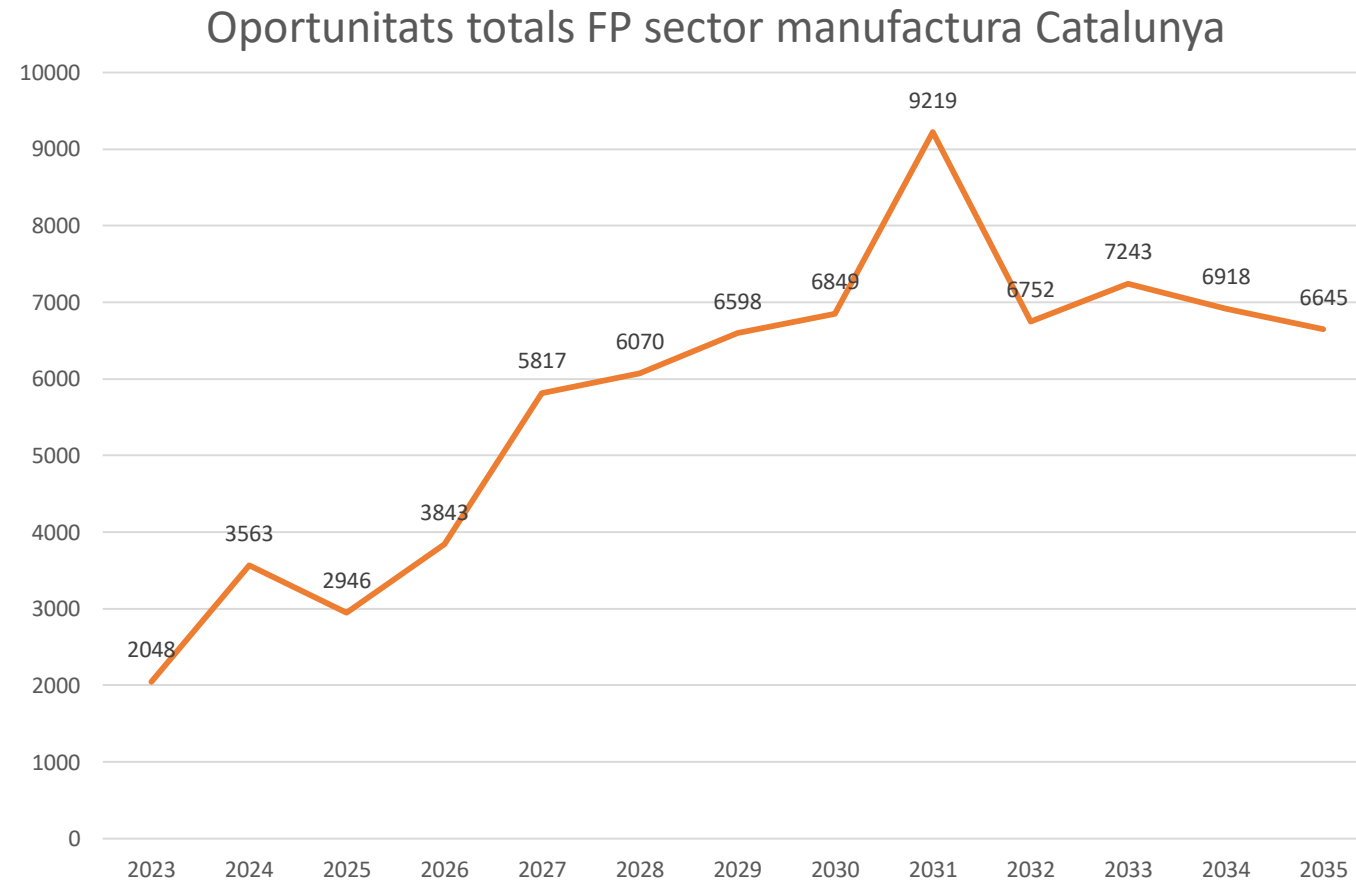
- Augmenta l'ocupació sector manufacturer, augmenta l'ocupació de tots els nivells
- Increment de la professionalització de les plantilles (+ FP i Universitaris)

Població ocupada de 25 a 64 anys per nivells d'educació

NECESSITAT DE MÀ D'OBRA QUALIFICADA

- Important renovació de la mà d'obra ocupada per substitució
- Dificultats per a obtenir mà d'obra qualificada

Fuente: Observatorio de la FP. Fundación CaixaBank Dualiza

EVOLUCIÓ DE L'OFERTA FORMATIVA

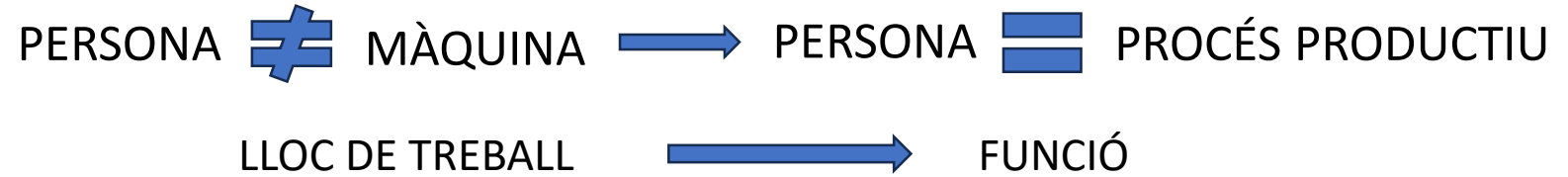
Catalunya

Curs 2019-20. Titulats FP sector manufactura		5.961
Curs 2020-21. Titulats FP sector manufactura		5.863
Curs 2019-2020. Afiliació SS titulats FP Primer any		30,6% - 43,0%
Curs 2019-2020. Afiliació SS titulats FP Segon any		43,3% - 56,0%
2022-2030 Oportunitats laborals sector manufactura		2.048 – 6.645

CANVIS EN L'ORGANIZACIÓ DEL TREBALL

Conviuen diferents etapes i ritmes d'automatització

Especialització productiva

- Disseny
- Fabricació
- Muntatge
- Instal·lació

Cadena de valor

- Integració vertical/horitzontal
- Subcontractació
- Personalització al client

▪ Tamany empresa

- **Mercat**
- **Sector**
- **Sèries llargues o curtes**

Polivalència

Carrera professional interna

Especialització

Segmentació

Elevada rotació d'equips

VARIABILITAT DE LES
NECESSITATS DE
QUALIFICACIÓ DE LES
EMPRESSES

Eix de relació amb la tecnologia

Els avenços en la digitalització i automatització dels processos productius, tant a la indústria com en els serveis, defineixen una relació diferent del treballador amb les màquines i o eines de treball.

Eix de la gestió de la informació

La digitalització dels processos comporta un increment important del volum i de les metodologies de tractament de la informació a gestionar.

Eix polivalència – especialització

La major complexitat de les organitzacions i el nou rol del treball humà en relació amb les tasques automatitzades comporta una nova combinació entre graus d'especialització i de polivalència en els perfils professionals claus en els processos productius.

Eix competències tècniques – competències “soft”

Les exigències de qualitat i eficàcia, així com la major interacció entre equips, i el tipus de decisions que cal prendre, incorporen un nou equilibri entre capacitats tècniques i capacitats transversals de tipus “soft” en un gran nombre de perfils professionals.

Eix autonomia – dependència

Cada cop es requereix un major grau d'autonomia en la presa de decisions en tots els nivells de la jerarquia productiva per atendre eficaçment les incidències del procés productiu i al mateix temps és necessari el compliment de protocols d'actuació més sofisticats i una major coordinació entre els actors implicats en un procés productiu o un servei.

CANVIS EN ELS PERFILS QUALIFICATS

PERFIL PROFESSIONAL GENÈRIC:

- **Talent:** elevada capacitat d'aprenentatge per escurçar la corba d'aprenentatge.
- **Polivalència bàsica:** Domini dels conceptes bàsics de la professió.
- **Comprensió del context productiu:** Incorporació dels condicionants de seguretat, qualitat i productivitat.
- **Capacitat analítica:** Diagnòstic i resolució de problemes.
- **Pro activitat:** Actitud activa per a aprendre.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

➤ **COMPETÈNCIES TÈCNIQUES:**

POLIVALÈNCIA BÀSICA EN ELS “QUÈ” I ELS “PER QUÈ”

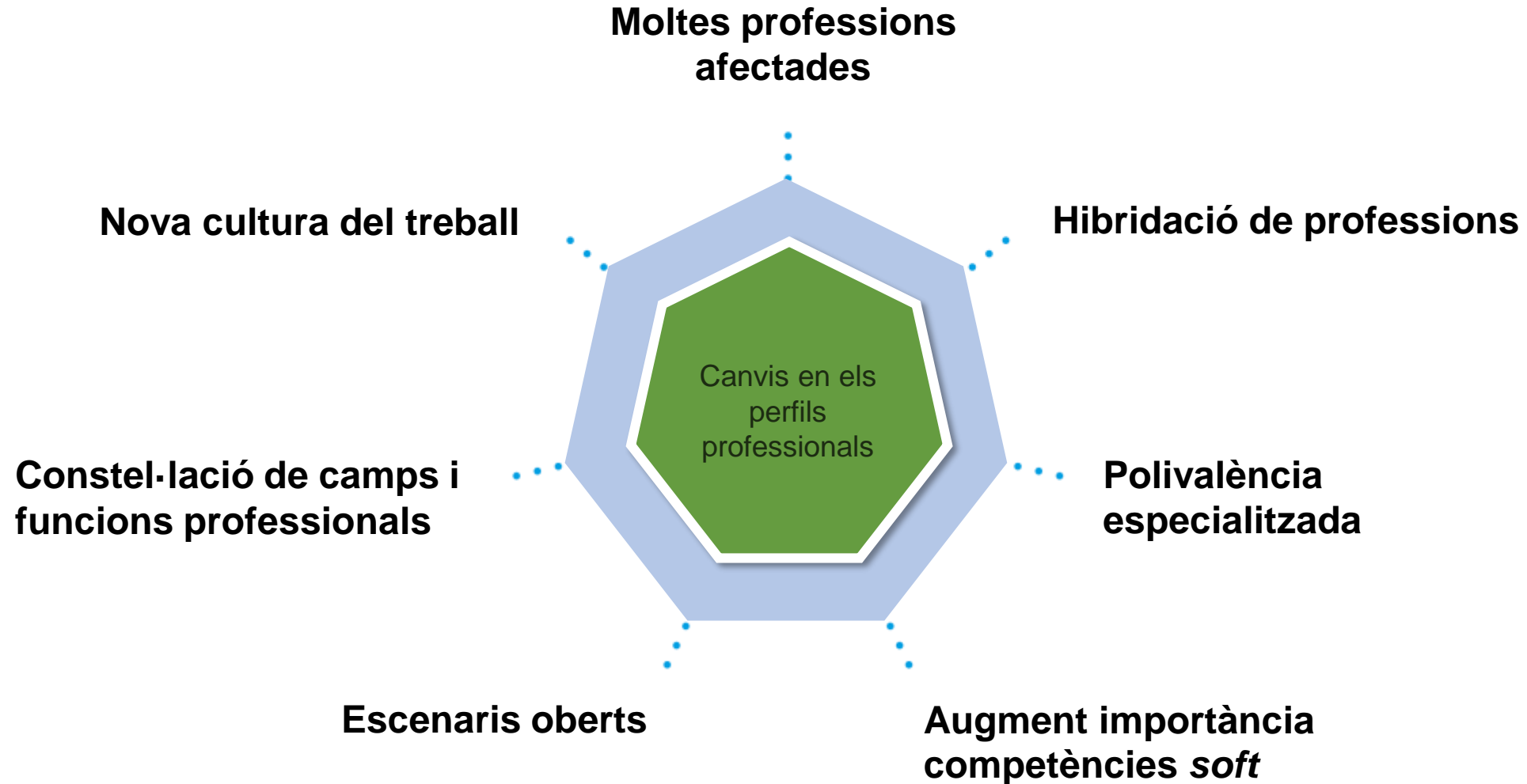
- Comprensió del procés productiu de forma integrada
- Domini dels conceptes bàsics de cada tecnologia
- Coneixement del context productiu: seguretat, qualitat, productivitat
- Coneixement dels instruments de gestió de la producció
- Domini de la ofimàtica
- Capacitat d'anàlisi i gestió de dades

ESPECIALITZACIÓ EN ELS “COM”

➤ **COMPETÈNCIES TRANSVERSALS:**

- Inglés
- Capacitat analítica i de diagnòstic
- Comunicació i redacció d'informes
- Treball en equip
- Actitud d'aprendre, iniciativa, resolució de problemes

Canvis en els perfils professionals

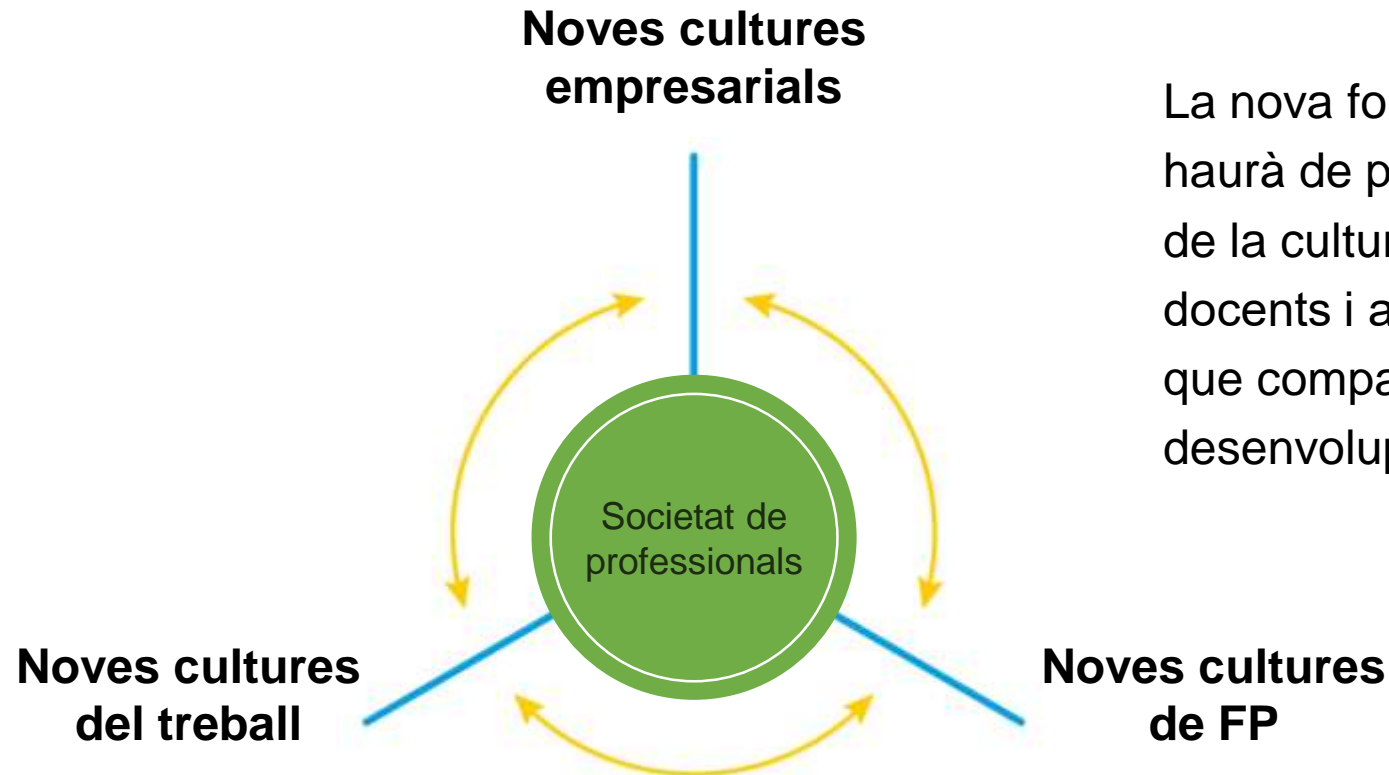
Conclusió general: Re-skilling i Up-skilling

La profunditat dels canvis observats en els perfils professionals exigeix:

L'actualització de les competències professionals de la gran majoria de la població ocupada.

La professionalització de les noves incorporacions a l'ocupació reduint dràsticament els ocupats sense una especialització professional prèvia.

Això significa un repte de primer ordre per al sistema formatiu i per a les polítiques actives d'ocupació.

La nova formació professional del segle XXI haurà de projectar a la societat els nous valors de la cultural professional i mobilitzar els docents i a tota la comunitat d'actors i agents que comparteixen la funció formativa en el seu desenvolupament i implementació.

IMPACTES A LA FORMACIÓ

- **FORMAR ALS PROFESSIONALS DEL FUTUR**
- **OFERIR A LES EMPRESES ELS PROFESSIONALS QUE NECESSITEN**

- EN ELS CONTINGUTS DE L'OFERTA FORMATIVA
- EN L'ORGANITZACIÓ DE L'OFERTA
- EN EL PROCÉS D'APRENTATGE
- EN LA PLANIFICACIÓ DE L'OFERTA EN EL TERRITORI
- EN LA RELACIÓ DEL CENTRE AMB L'EMPRESA
- EN L'ORGANITZACIÓ DEL CENTRE DE FORMACIÓ
- EN LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

IMPACTES A LA FORMACIÓ
RELACIÓ CENTRE EMPRESA

OPORTUNITAT DE LA MANCA DE PROFESSIONALS QUALIFICATS PER A POSAR EN VALOR L'APORTACIÓ DELS CENTRES DE FORMACIÓ

FORMACIÓ DUAL INTENSIVA

RELACIÓ FORMACIÓ DE BASE Y ESPECIALITZACIÓ

PAPER FORMATIU DE L'EMPRESA

FUNCIÓ D'ENTRENAMENT DE LA QUALIFICACIÓ DE LA PLANTILLA

OFERTA DE SERVEIS PERSONALITZATS DE FORMACIÓ

Nou model de qualificació professional

Els impactes dels canvis analitzats requereixen un ampli consens sobre un nou model de qualificació professional basat en una nova cultura de formació professional.

CAMBIOS EN LOS PERFILES PROFESIONALES Y NECESIDADES DE FORMACIÓN PROFESIONAL EN ESPAÑA

Perspectiva 2030

<https://www.caixabankdualiza.es/es/separatas.html>

CEOE
Fundación